

Filozofia egzystencjalizmu w literaturze. Przedstaw temat w oparciu o dzieła Franza Kafki, Fiodora Dostojewskiego, Alberta Camusa i Jeana P. Sartre'a

Filozofia egzystencjalizmu, jako nurt myślenia, ma swoje korzenie w pytaniach o sens życia, indywidualną wolność oraz absurdalność ludzkiej egzystencji. Choć egzystencjalizm rozwinął się w XX wieku, jego korzenie sięgają głębiej, a twórczość takich autorów jak Franz Kafka, Fiodor Dostojewski, Albert Camus i Jean-Paul Sartre w sposób znaczący przyczyniła się do kształtowania i rozwoju tego filozoficznego kierunku. Analizując ich dzieła, można zauważyć, jak różne aspekty egzystencjalizmu manifestują się w literaturze.

Franz Kafka jest jednym z kluczowych pisarzy, którego twórczość jest często interpretowana przez pryzmat egzystencjalizmu. Jego powieści, takie jak „Proces” i „Zamek”, przedstawiają centralne motywy egzystencjalne, takie jak poczucie beznadziei, zagubienie oraz konfrontacja z absurdalnymi i bezosobowymi siłami. W „Procesie” główny bohater, Józef K., zostaje aresztowany i postawiony przed sądem, mimo że nigdy nie dowiaduje się, za co jest oskarżony. Kafka kreuje obraz świata, w którym jednostka jest bezradna wobec zawirowań administracyjnych i nieuchwytnych instytucji. Ten motyw niepewności i niemożności odnalezienia sensu w codziennym życiu jest kluczowy w egzystencjalizmie. Kafka ukazuje egzystencjalny lęk i obcość, z jakimi boryka się jednostka w świecie, który zdaje się być chaotyczny i nieprzewidywalny.

Podobnie w „**Zamku**”, Kafka przedstawia bohatera, K., który zmaga się z biurokratycznym labiryntem i próbuje zdobyć dostęp do tajemniczego zamku, który symbolizuje władzę i autorytet. Kafka w tym dziele eksploruje ideę absurdalności ludzkich dążeń i niemożności osiągnięcia pełnego zrozumienia czy kontroli nad własnym losem. Ten obraz wpisuje się w egzystencjalną koncepcję niepewności i bezsensu, które są kluczowe dla egzystencjalizmu.

Fiodor Dostojewski, choć tworzył w XIX wieku, wyprzedzał swoją epokę, a jego prace mają wiele wspólnego z egzystencjalizmem. W jego powieści „**Zbrodnia i kara**”, centralnym motywem jest moralna i psychologiczna walka głównego bohatera, Rodiona Raskolnikowa. Raskolnikow, który dokonuje morderstwa w przekonaniu, że ma prawo to zrobić w imię wyższych idei, zmaga się z wyrzutami sumienia i wewnętrznymi demonami. Dostojewski eksploruje kwestie wolności woli, odpowiedzialności i moralności, które są kluczowe dla egzystencjalizmu. Raskolnikow, zmuszony do konfrontacji z własną winą i odczuwanym absurdalnym cierpieniem, ukazuje egzystencjalny konflikt między osobistymi przekonaniem i obiektywnymi wartościami.

Inna powieść Dostojewskiego, „**Biesy**”, również porusza egzystencjalne tematy, takie jak nihilizm i bunt przeciwko konwencjonalnym wartościom. Bohaterowie powieści są często uwikłani w skomplikowane rozważania filozoficzne na temat sensu życia i społecznego porządku, co odzwierciedla napięcia i niepokoje charakterystyczne dla egzystencjalizmu.

Albert Camus, jeden z głównych przedstawicieli egzystencjalizmu, w swojej pracy „**Mit Syzyfa**” przedstawia koncepcję absurdu i bezsensu życia. Camus opisuje, jak człowiek, stawiając czoła nieuchronnym i niezmiennym okolicznościom, takim jak śmierć i cierpienie, może odnaleźć sens w akcie buntu i determinacji. W eseju tym, Camus porównuje życie do mitu o Syzyfie, który skazany jest na wieczne wtaczanie głazu pod górę. Mimo że jego wysiłek jest

skazany na niepowodzenie, Camus twierdzi, że człowiek może odnaleźć sens w samej walce i w chwilach, gdy staje się świadomy absurdu swojej egzystencji. Camus podkreśla, że choć życie może być pozbawione obiektywnego sensu, to ludzie mogą znaleźć osobistą radość i znaczenie w tym, co robią, pomimo tej świadomości.

Jean-Paul Sartre, inny kluczowy egzystencjalista, rozwijał koncepcje egzystencjalizmu w swoich pracach literackich i filozoficznych. W „**Mdłości**” Sartre ukazuje głębokie poczucie obcości i absurdalności istnienia. Główny bohater, Antoine Roquentin, doświadcza egzystencjalnej „mdłości” – uczucia przerażającej świadomości, że życie jest pozbawione obiektywnego sensu i że wszelkie wartości są względne. Sartre eksploruje idee wolności, odpowiedzialności i autentyczności, ukazując, jak jednostka musi zmagać się z uczuciem absurdalności i brakiem sensu w swoim istnieniu.

W swoim traktacie filozoficznym „**Byt i nicość**”, Sartre rozwija swoje idee egzystencjalizmu, w tym pojęcie „bytu dla siebie” i „bytu w sobie”. Sartre twierdzi, że człowiek jest skazany na wolność i odpowiedzialność, a jego egzystencja nie ma wrodzonego sensu poza tym, co nadaje mu sam. W jego filozofii, ludzka egzystencja jest świadoma swojego bytu i zmuszona do nieustannego tworzenia własnego sensu i wartości w obliczu bezsensowności i absurdu.

Prace Franza Kafki, Fiodora Dostojewskiego, Alberta Camusa i Jean-Paula Sartre'a w różnorodny sposób eksplorują motyw egzystencjalizmu, takie jak absurd, wolność, odpowiedzialność i poszukiwanie sensu w świecie, który często wydaje się pozbawiony obiektywnych wartości. Ich dzieła ukazują głębokie refleksje nad kondycją ludzką, wskazując na różne drogi, które jednostki mogą podjąć, aby znaleźć sens i autentyczność w swoim życiu.

Jeśli szukacie pomocy w napisaniu własnej pracy - potrzebujecie korepetycji, konsultacji to polecamy stronę

[pisanie prac](#) - fachowa pomoc w pisaniu prac - oczywiście tylko w granicach prawa.